

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XII. Quo gradu virtutes exerceantur in via Illuminativa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

per se. Alius
DEVIS inter
erit non quod se
refundet
erant: nec
DEVS, nif
defringat,
in eis ap
ponem, qua
nudus aut
hera ex tota
nente, ambi
tus imagin
em Angeli
erantur.
ro certa di
stigia p
e fulgurare
tempore
s ut illip
s ejecl
s que in Q
ur. Int
explorans in d
sifas cum bala
s, eisque cum
cyparis, prel
s et mem
ab aliis ab
impugna
s dicent
mvenient
tum resu
manu
tus, de
tu quan
tus in m
sufficit, at
s au
dicitur
ur, que
expatio
datur, n
ad uen
tum se
nunc
tione re
ficiuntur,
tus & me
nus. Et
finitu
digne

Superiori libro plura illius durissimæ purgationis aegritudine laborantibus remedia tradidimus, quæ non incommodè huic etiam Illuminativa via purgationi possunt applicari; et interim tamen bi eviter hanc admonitionem ex Rusbrochio tradimus, qui lib. 2. Spiritu alium nuptiarum, cap. 30. ita scribit: *Qui quis hanc patitur defoliationem & penitiam, liberter bonos inquirat homines, eisque tuam aperiat & queratur misericordia, eorum, & bonorum omnium, & to ius Ecclesie preces implore.* Attendat interim humili corde, nihil se præter virtutem & defectus habere ex leproso, & cum patientia & sua resignatione dicat verba illa S. Job: *Dominus dedit, Dominus absolvit: sicut Dominus placuit, ita factum est;* sit nomen Domini benedictum. Defecit, & & eligit leprosum in omnibus, & dicat ex animi sententia: *Domine, aquæ peratus sum eorum omnium, quibus defoliatur me sentio, inopiam & paupertatem perferi, quatenus tibi placet, & ad tuum honorem & anime meæ cedit salutem & utilitatem, quam illis abundare. Non mea, Domine, voluntas naturalis, sed tua & mea rationalis vel spiritus tualis sis.* Omnia enim totus sunt tuus, & si potest ad tuam esse laudem, tam liberter mergi velim in infernum, quam recipi in celum. Fat mecum, Domine, secundum excellentissima majestatem tuu voluntatem.

Hoc pacto ex omni tua afflictione, perpeccione, & defolatione internum sibi elicita & efficiat gaudium, tamenque se DEI manibus offerens, & pro illius honore quidpiam pati posse latetur. Revera, si in hac parte recte lo gesserit, & ex animo ita facete valebit, numquam poterit tam in genis gaudium internum expiri. Nihil enim DEUM ferventer amanti jacundus est, quam ut sentiat se dilecti sui proprium esse. Sin vero per virtutem iter ad hunc usque gradum ascendiit, etiam si modos omnes predicos non sit expertus, nihil refert: nec enim id necesse est, modo ipso virtutum fundo prædictis se sentiat, quod est in agendo humilis obedientia, & in tolerando patientis resignatio; in quibus duobus, modus iste vel gradus perpetua fecunditate consistit.

Circa hæc anni tempora Sol Libram ingreditur, & dies ac noctes æquilibus spatiis clauduntur. Solque ipsam lucem tenebris exequatur. Ita & Christus in nomine sic defolatus libre æquilibriu obtinet; sive enim dulcibus eum afficiat, sive amari; sive lucem infundat, vel opprimat tenebris; sive aliud ei quidpiam imponat, semper libra seruat æqualitatem, & omnia æqualiter accipit, semper tamen peccato excepto, quod penitus oportet esse profligatum. Porro cum ita omni est consolatione defitit, & pro suo iudicio virtutum omnium expers, & tam à DEO quam creaturis omnibus derelictus, si bene collige & coactevare norit frumentum & vinum, generis omnis fruges suam jam adepte sunt maturitatem.

Ithom. à Iesu Oper. Tom. II.

Quo significatur, quidquid corpus quovis modo perpetui potest, id totum Domino DEO sine superioris voluntatis derrectatione vel contradictione libenter ac ultra offertendum esse. Itemque virtutes omnes externas & internas, quæ dum amoris duraret astus & ardor, delectabiliter exercabantur, eas jam, quæ enus cognosci possunt & vites suppetunt, cum labore & bona voluntate seu bono corde colendas & exercitandas, sive DEO offerendas esse: neque ambigendum, quin numquam majoris apud DEUM prior, aut dignitatis, aut excellentias fuerint. Ad hanc, consolations omni unquam à DEO praestra, quæ enus eidem honorificum esse possit, libenter carendū est. Ita inquam frumenti, & omnigenum frugum maturarum, unde perenniter vivemus & completes erimus coram DEO, comparatio & aggregatio est: & hoc pacto virtutes perficiuntur, & desperatio in vitam sempiternum commutatur. Ex hujus generis hominum vita & patientia instruantur & provocantur ad meliora quoquoque eos norunt, & apud ipsos commorantur, & ita virtutum eorum frumentum disseminatum in bonorum omnium usum mirifice multiplicatur. (Ecce infra:) *Quia hoc gradu homo à DEO, à seipso, à demone & creaturis omnibus fortiter probatur & visitatur, tentatur & impugnatur, ipsa resignationis virtus pro magna ac singulari perfectione illi recè tribus posset.*

CAPUT XII.

Quo gradu virtutes exerceantur in via Illuminativa.

ILLUD quod principaliter inter alia Spiritus sanctus per hanc purgationem intendit, est, inferente mentibus nostris veras & solidas virtutes humilitatis, patientiae, obedientiae, maximè tamen Theologicas, fidem, spem, & charitatem: hec sunt enim preciosissima monilia & inestimabiles margarite, quibus animam, quam sibi in sponsam elegit, adornare solet. Et quia illi per multas tribulationes transeundum est, vult illam quoque perfectas ac heroicæ virtutes habere: & ad hunc finem, mediante Intellectus dono, illam divinitus corroborat, arque in veris solidisque virtutibus stabilit, ut sic munera fortiter adversus omnes tempestatum afflictionumque procellas, quinim contra ipsas leviantis inferni vites stabili & inconcusa persistat. Duo sunt autem doni Fortitudinis effectus, à quibus anima in hoc statu mirum doni fortitudinis effectus.

Primus est quædam fortitudo, quæ simplex dicitur, hominem adeò potentem ac validum efficiens, ut omnia hæc inferiora devincere possit: quæ præstent ad tria donatur. Primo, ad perstinentias operationes viriles, quibus superētum pectorata, omnesque tentationes, & omnia hec inferiora contemnuntur, ornamentaque virtutum conserventur. Secundo, ad fortiter pugnandum contra tentationes diaboli, carnis & mundi. Tertio, ad suffertendum omnem tribulationem, afflictionem & adversitatem per veram patientiam, de qua dicit Cassiodorus super Psalterium: *Patientia vincit adversa, non colluctando, sed sufferendo; non murmurando, sed gratias agendo:* ipsa est quæ facies totius voluptatis absbergit; ipsa est, quæ animas DEO limpidas reddit: & tunc totus homo exterior &

interius perfunditur sapore quodam mirabilis, quia sicut David dicit, cum ipso sum in tribulatione. Psal. 90. Homo unus est in praesentia sanctissimae Trinitatis, à qua recipit ingentem saporem interna tuavitatis & consolationis, cuius tractus dulcedine, contemnit omne quod mundi est, liber ab omnibus inordinatione affectionum vel occupationum & præebrietate spirituali non sentit ullam pœnam tribulationem, aut adversitatem.

Alter eius effectus, qui Fortitudo duplex aperpellatur. Alia noncupatur *Fortitudo duplex*, quæ facit hominem superando transcendere omnem spiritualis consolationem, sensibilibus gratiam, & omniam dona DEI, quamlibet magna, nobilia, & multiplicia; ita quod nullo modo quecunquam consentient in aliqua spirituali consolacione, ducedine, revelatione, aut in quo cumque dono alio, sed omnia nititur pertransire, ut eum (quem solum super omnia diligat) ad votum valeat invenire. Hic fortitudinis gradus hominem mirabiliter in virtutem heroicarum exercitio subilitatem rorobat.

has duas operaciones per hanc purgationem in anima DEUS operatur. In primis enim magna illi vires communica, ut jani non querat internos gustus, aut divinas consolations appetat, si vix extraordinarias illustrationes aut visiones, sed in se deinde voluntate conquiescens, expugnato jam affectu, se iocam ab omnino quod non est DEUS viriliter avertit. Ex quo mirum est quantum in illa robur remaneat ad intrepide resistendum omnibus viis, & temptationibus, quantumlibet magnis, qua contra illam insurgere possent, paucatimque

virtutem exercitus affecta, in illis latenter incepit prelibate dulcedinem, id est mediante Sapientia dono, quod miram in ejusmodi exercitiis ingredit divini cuiusdam sapientis consolacionem, quia nullus nisi expertus, ut per est, explicare sufficit, de quo fuius in via Unitiva redditur sermo. Cum enim in nullo statu virtutes sint magis perfectae, & quadammodo animae connotaturae, ita ut transficiant in affectum cordis, fit quoque ut major sit in illatum exercitatione voluptas.

Qua vero ratione anima in hoc statu per virtutem exercitiorum in omnibus suis potentissimis inferioribus renovetur, docuit D. Bonaventura Tom. 2. Tract. de Reformat. ment. i. part. c. ap. 12. & seq. renovationem enim inferiorum, ut ibi docet, gradatim fit in omnibus animarum et potentissimis. Nam in intellectu (ut ille inquis) tres gradus; primus, Credere simpliciter, a rusticis; secundus, Penetrare intellectu: tertius, Qua videtur qua creduntur. Primus pertinet ad habitum spiritus dei; secundus, ad donum intellectus; tertius, ad gratiam gratias datum fidei, & ad beatitudinem quam amorem, Beati mundo corde, quia ipsi DEUM viscebunt. In voluntate sunt etiam tres gradus. Primum est, Resistere vitiorum, qui est status conformatum; secundus est, Passionibus imperare, & pace frui; tertius, DEO adherere & uniri, quando iam virtutes transcurserint seductum cordis. In memoria primus gradus est, Animam cum labore ab evagationibus reprimere; secundus est, Meditacionibus sine pugna imaginacionis infondere; tertius, Immobiliter in DEO stabiliti. Hac sententia Bonaventura.

Vid. Bibliothe. Ex his tribus gradibus harum potentiarum, qui ad eatum reformationem & perfectionem spectant, secundus tam intellectus & memoriae, quam voluntatis, in via Illuminativa, cuius est proprium liberè passionibus imperare, & pace sublati frui, ut infra sequenti capitulo dicemus, exercetur. Varius est enim virtutum gradus, ut principiis Philosophi Plotini secuti tradiderunt, ex quib[us] Theolog. nosf. Dominic. Tom. 7. lib. 7. sect. 2. cap. 2.

bus eisdem gradus hauserunt confirmariantque & Dic-
Theo'ogi, nempte Politicarum, Purgatoriarum, dicitur. ut
Purgatique animi: de quibus egregie D Thomas sic. Trag.
1.2. quest. 6. art. 5. Quos quidem convenientius 3. diff. 2.
possemus dividere in duo virtutum genera: nomen
neppe communio, quales sunt morales, quarum
principium monas est circa passiones versari: unde
de Plotinus dixit, (teste dico Thoma u. supra)
quod passiones Politicae virtutes molliant, id est, ad me-
diun reducant; Purgatoria autem esse veluti austen-
tia, Purgatio vero animi ignorantie & obliviscientur;
Haec autem tam Purgatoria quam Purgati animi vir-
tutes divinae nuncupantur: inter se autem distinguantur
secundum diversum motus & termini, ne scilicet
quod quadam sunt transeuntia, & in divinam
similitudinem tendentia, & hec vocantur virtutes
Purgatoria, ne scilicet, quod Prudentia omnia mun-
diana diuiniorum contemplatione despiciat, omnem
que anime cogitacionem in sola divina dirigit; tem-
perantia vero restringat, in quantum natura patitur,
que corporis usus requirit; Fortitudine autem est, ut
anima non terretur per excessum a corpore, & acci-
sum ad superna; Iustitia vero est, ut tota anima con-
sentiat ad huius propostivitatem. Quidam vero sunt
virtutes jam a sequentiam divinam similitudinem,
qua vocantur virtutes jam Purgati animi, ita scilicet,
quod Prudentia sola divina inveniatur, Temperantia
terrenas cupiditates nesciat, Fortitudo pagines igno-
res, Iustitia cum divina mente perpetuo fradere so-
cietur, et scilicet imitando. Quas quidem virtutes
dicimus esse Beatorum, vel aliquorum in hac vita per-
fectissimorum.

Meritò igitur Purgatorie virtutes in hac via Illuminativa proficienibus convenienti, quæ *divina* meritò nuncupantur, ut pote transuenientium fidentium in divinam similitudinem: hi enim celeri passo ad divinam tendunt unione, ad quam proxime dispositiones Purgatorie virtutes, utpote eorum, quæ à seipsis deficientes, in divinam similitudinem transformari incipiunt.

Quare in hoc statu anima felicitate à Spiritu sancto superna vi adjuta, non solum divinis his virtutibus ornata, sed etiam per nobilissima illud dona (nempe Fortitudinis, Intellectus, & Sapientiae) cœlitus illustrata, in præstantissimorum Christi virtutum contemplatione affurgat, illarumque exemplar cordi suo imprimat, unde praibala-
ta mirabilis, que ab illis promana, soavitas af-
fluenta, succedunt ferventissima desideria tam
præclaras Christi Domini virtutes imitandi, te-
que totam in omnibus suis actionibus in illum
transformandi.

C A P V T XIII.

*Documenta aliqua, sive caustica servanda in
via Illuminativa supernaturali.*

COMMUNI S humani generis hostis videns hu-
jusmodi animas ad tam sublimem honoris
gradum evectas, & ita proximè dispositas, ut
æterno Regi tamquam sponsæ sponso ac distin-
mutuo unionis fædere copulentur, omni studio
conatur eas ab inceptæ perfectionis semita di-
vertere, ut scilicet à communī & Sanctorum, qui
præ aliis in Ecclesiæ floruerunt, maximè veligis-
trato tramite aberrare faciat. Et ad hunc finem er-
rores quorundam minus sapientum, qui ramen-
spirituales videri volunt, suggestit, quorum perfusa-